

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

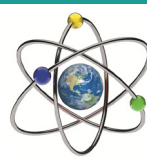
№1(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 444 sahifa,
20-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorligini aniqlash	16
<i>Akramova Dildora Ergashboy qizi</i>	
Bola tarbiyasida o'yinning ahamiyati	21
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, O'ktamova Nasiba Ravshan qizi</i>	
O'quvchilarning loyiha-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning ilmiy asoslari	25
<i>Sobirova Nilufar Azimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik jarayonni tashkil etish	29
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Ko'zibayeva Nasiba O'tkir qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiyani rivojlantirish texnologiyalari	32
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Allaberdiyeva Mardona O'tkirbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash mazmuni va vazifalari.....	37
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Mirsharfova Shahinabegim Saidabbos qizi</i>	
Gandbolchi sportchilarni jismoniy tayyorgarligida harakatli o'yinlarning tarbiyaviy rivojlantiruvchi vazifalari	41
<i>Ibodullayeva Munira Atabek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda dars samaradorligini oshirishda noan'anaviy usullardan foydalanish samaradorligi.....	44
<i>Yusufaliyeva Gulnora Abduraxmonovna</i>	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	49
<i>Abira Bakhramova</i>	
Ta'lim muassasalarida o'smir yoshlarning ijtimoiylashuv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beruvchi pedagogik omillar va shart-sharoitlar	54
<i>Artikova Gulnoza Xasanovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya berishning nazariy-pedagogik asoslari	57
<i>Mamadaliyeva Nilufar Bahodirovna</i>	
Kognitiv lingvistika va konseptologiya masalalari	60
<i>Meyliqulova Manzura Abdullayevna</i>	
Developing Law Students' Writing Competence Through the IRAC Method in Legal English Classes: A Comprehensive Study at TSUL.....	63
<i>Noila Mustafoeva</i>	
Tarixiy obidalarining restavratsiya jarayonlarining o'rganilish tarixi	67
<i>Ochilov Davron Bahodir o'g'li</i>	
Oliy ta'limda baholash jarayonini avtomatlashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi.....	72
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Mamadaliyeva Kamolaxon Xayrullo qizi</i>	
Tabiiy yorug'lik va barqaror energiya manbalarini integratsiyalashgan mini home loyihasi.....	76
<i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Qodirjonov Oyatillo Abdulboqi o'g'li</i>	
Talabalarning tarixiy tafakkurini rivojlantirishda madaniy meros vositalarining pedagogik ahamiyati.....	80
<i>Rajabova Matluba Toshkentboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	83
<i>Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi</i>	
Raqamli kommunikatsiyalarni o'smirlar shaxsiyatining rivojlanishiga ta'siri	86
<i>Shomurotova Nigoraxon Nabijonovna</i>	
Talabalarning chizma geometriya fanini mustaqil bilish faoliyatiga oid kompetensiyalarini "Visio" dasturi vositasida rivojlantirish metodikasi	90
<i>Tashimov Nurlan Erpolatovich</i>	

Shaxslararo munosabatlar – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida.....	94
Uralova Muxabbat Sanjar qizi	
O'zbek tili darslarida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish tajribasi	98
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Психологическая готовность разведенных людей к вступлению в новый брак и приоритеты при выборе партнера.....	101
Саидвалиева Шодия Рихсихужа кизи	
Воспитание любви к прекрасному у дошкольников в развивающей предметно-пространственной среде: теоретико-методический аспект.....	107
Терехова Ольга Евгеньевна, Темирова Барно Кёмхоновна	
Методика формирования наблюдательности у детей 6–7 лет в процессе целенаправленных прогулок-наблюдений.....	111
Терехова Ольга Евгеньевна, Шокиржоновна Мохира Илхомжон кизи	
Bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	115
Artikbayeva Aziza Abror qizi	
Zamonaviy darslarda guruhlarda ishlash metodikasi	118
Berdiyeva Lobar Norqobulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish.....	120
Esanova Maysara Umirovna	
Logopediyada axborot texnologiyalarini qo'llash metodlari	124
Feruza Yusupova Akildjanovna	
Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va rivojlanish bosqichlari.....	130
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Allanazarova Anora Muxobir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish	134
Umarov Xusniddin	
Bo'lajak talabalarining individual yondashuv asosida kasbiy-ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish	138
Arslonova Gulsora Kurbonovna	
Ona tili darslarida til kompetentsiyasini kognitiv-semantik yondashuv asosida shakllantirish	142
Mo'minova Go'zalxon G'ulamjanovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	147
Maxliyo Turotova Erkin qizi	
Talabalarining kreativligini musiqiy-nazariy fanlar vositasida oshirish samaradorligi	153
Urinova Sabina Shuxrat qizi	
Imijning ijtimoiy-psixologik fenomen sifatida talqini	160
Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna	
Inklyuziv kompetensiya tushunchasining ilmiy-nazariy asoslari	163
Abdubannobova Mahliyo Abdurashid qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy-emotsional kompetentsiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	167
Abdurasulova Dilnoza Abdug'ani qizi	
Muxammas (taxmis) janrining o'zbek she'riyatidagi tarixiy taraqqiyoti va zamonaviy poetik talqinlari	170
Avazova Sitara	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorligining asosiy shakllari.....	173
Babayeva Dono Razzakovna, Erkinova Madinabonu Otabek qizi, Xolmatova O'g'li Tojiddin qizi	
Yangi taraqqiyot davrida talaba-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	177
Botirova Zohida Doniyor qizi	
Logoritmikada sportga asoslangan o'yinlar	180
Dilfuza Ochilova Zayniddinovna	
Jismoniy tarbiyaning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri (Andijon shahridagi Prezident maktabi tajribasi asosida).....	184
Ibragimov Shuhratbek Iminjonovich	

Bolajak tarbiyachilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda integrativ yondashuvning zaruriyati	188
Karimova Feruzaxon Zakirovna	
Effective Techniques of Teaching Foreign Language Classes: a Sample of The 4CS Method	191
Khaitmuratova Zarina Sobirdjanovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual imkoniyatlarini tabiat bilan tanishtirish orqali shakllantirish ..	193
Maxmudova Durdona Mirkarimovna	
O'quvchilarning kasbiy ma'naviy dunyoqarashini shakllantirishning pedagogik xususiyatlari	196
Mutallibjonov Ma'rufjon	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni kun tartibini to'g'ri tashkil etish	200
Muxtorova Mohira Ma'rufjon qizi	
Aksiologik yondashuv asosida altruistik ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida ijtimoiy faoliyatni amalga oshirish	204
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
O'smirlarda agressiv xulq-atvorini psixologik o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari	207
Norqulova Dildora Shavkat qizi	
Raqamlashtirish jarayonida bo'lajak muhandislarni ishlab chiqarish-texnologik faoliyatiga tayyorlashning dasturiy-metodik ta'minoti	211
Nurov O'tkir Xudoyberdiyevich	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etilish	214
O'roqova Zilola Salomovna	
Pedagogika ta'lim yo'nalishi talabalarida amaliy tayyorgarlik tushunchasi va uning mazmun-mohiyati.....	217
Qaramanov Obid Xudayberdiyevich	
Pedagoglar uchun sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlari	221
Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich	
Talabalarda psixologik moslashuvchanlikda refleksiya mohiyati va kognitiv qobiliyatni rivojlantirish samaradorligi.....	226
Ravshanova Nargiza Norboyevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida integrallashgan mashg'ulotlarni tashkil etish	230
S. Irisova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslari	233
Sadikova Dilafuz Xusanovna, Qo'chqorova Munisa Anvar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning dialogik nutqini xalq ertaklari asosida rivojlantirish	237
Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Abduraufova Muxayyo Xabibullo qizi	
Bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik yondashuv	241
Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Sanoqulova Gulasal Nurillo qizi	
Sun'iy intellektni tibbiy oliy ta'lim o'quv dasturlarini ishlab chiqishda qo'llash: innovatsion yondashuvlar va tajribalar	246
Toxirova Farida Olimjonovna	
Talabalarni estetik tarbiyalashda milliy xalq o'yinlaridan foydalanish modeli.....	251
Usarov Murodjon Mamarasul o'g'li	
Xalqaro kimyo olimpiadalariga o'quvchilarni tayyorlashda xalqaro baholash tadqiqotlariga asoslangan kreativ topshiriqlar va fanlararo integratsiyadan foydalanish metodikasi	254
Usmanov Baxtiyor Xabibullayevich	
Xoja (Sayyid Poshshoxoja ibn Abdulvahhobxo'ja) va uning asarlarining o'zbek nasridagi o'ri va ahamiyati.....	258
Valijonova Mahzunabonu	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvida diversifikatsiya: tizimli yondashuv va rivojlanish strategiyalari	261
Xakimova Sevara Shavkat qizi	
STEAM texnologiyasini nodavlat ta'lim tashkilotlarida ommalashtirishning ijobiy tomonlari.....	264
Xalokova Maksudaxon Ergashevna, Melnikova Zaynura	
Muhammad Sodik Qoshg'ariy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya nazariyasi.....	267
Moxira Niyozqulova Nuraliyevna	

Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ona tili fanini o'qitish kompetentligini rivojlantirish metodikasi (AQSh tajribasi).....	270
Olimjonova Dilnavoz Maribjon qizi	
Xalqaro baholash dasturlari mohiyati va ahamiyati	274
Vohidova Ibodot Hurmatullayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.....	277
Xujamiyarov Sa'dullo Choriyevich	
Davlat-xususiy sheriklik asosidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jamoatchilik nazorati samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	281
Xusanova Dilraboixon Botiraliyevna	
Talabalarining jismoniy tayyorgarligida suzish mashg'ulotlarining ta'siri	285
Zuxriddin Nasibovich Boboshev	
Bo'lajak o'qituvchilarni milliy-ma'naviy qadryatlar asosida tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari	289
Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Dadabayev Akramjon Askaraliyevich	
Использование чат-ботов в образовательном процессе.....	294
Мадаминова Наргизахон Жахонгир кизи	
Формирование гендерной культуры детей старшего дошкольного возраста в контексте государственной стратегии Узбекистана	298
Намазбаева Лола Закировна, Тиллабаева Малика Хабибуллаевна	
STEAM технологии в дошкольном образовании	302
Садикова Дилафруз Хусановна	
Системная модель социально-эмоционального обучения в Узбекистане: интеграция подходов, основанных на школьном образовании и партнерстве семьи и школы	307
Санакулова Нигора	
Oila qurish yoshidagi talabalar psixologik xususiyatlari.....	311
Qo'ziyeva Gulzoda Shermat qizi	
Ingliz tili nutq faoliyati turlarini rivojlantirishda leksik-assotsiativ tarmoqlardan foydalanishning lingvodidaktik asoslari.....	315
Mirzakamolova Maftuna Rahimjon qizi	
Talabalarga ingliz tilidagi matnlarni kommunikativ metod yordamida o'qish texnikasini takomillashtirish usullari.....	318
Mo'minova Mahliyo Axrorjonovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishda ona tili mashqlarining roli	321
Boltayeva Guzal Tolibovna	
Bo'lajak tarbiyachilarning kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish	324
Ziyayeva Umida Turaxodjayevna	
Maktabgacha hamda boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar jismoniy tarbiyasi tizimini modernizatsiya qilishning innovatsion istiqbollari	327
A'zamov Ruhullo Mahmudjon o'g'li	
Boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitishning maqsadlari va vazifalari.....	333
Alikulova Bibisora Abdulvokhobovna	
Bola shaxsini rivojlantirishda axborot-kommunikatsion texnologiyalarning pedagogik ahamiyati	336
Azimova Dilnoza Sherzodovna	
Raqamli didaktika sharoitida oliy ta'limni raqamlashtirishning nazariy asoslari va pedagogik xususiyatlari	339
Berdikulova Shaxnoza Erkinjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy qobiliyatini shakllantirishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarda shaxmat o'yinidan foydalanish imkoniyatlar	343
Boboqulov Chori Urolovich	

O'zbek tilidagi "kasb-hunar" va "lavozim-amal" konseptlarining hozirgi zamon o'zbek tili konseptosferasidagi o'rni	348
Dexqonova Muattarxon Ilxomovna	
O'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlar orqali bilim almashishning didaktik imkoniyatlari va metodologik asoslari	352
Ernazarov Alisher Ergashevich, Pimkulova Stora Boltayevna	
"Intellekt xarita" yordamida o'quvchilarga qattiq jismlarning solishtirma issiqlik sig'imini mavzusini tushuntirish va ularning to'la fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	358
Eshboboyeva Muxlisa Zavqiy qizi	
Inklyuziv ta'lim texnologiyalari	363
Fayzullayeva Shoira Shorahmatovna	
Oliy pedagogik ta'lim tizimida hamkorlikda ta'lim nazariyasi va amaliyoti	366
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	
Hikoya tuzishga o'rgatish maktabgacha yoshdagi bolalarning bog'lanishli nutqini rivojlantirishning muhim vositasi sifatida	369
Imixanova Nodira Saidburxon qizi	
Professional Competency Development of Future English Language Teachers: A Framework for the 21 st Century	374
Kamoldin Tadjiboyev	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari	378
Nosirova Dildfuza	
Inklyuziv sinf muhitida zaif eshituvchi bolalar bilan musiqa mashg'ulotlarini tashkil etishning nazariy yondashuvlari	383
Qizlarxon Isomova	
Raqamli ta'lim muhitida mustaqil ta'limni rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar	389
Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna	
Boshlang'ich sinflarda perimetr, yuza va hajmni o'rganish metodikasi samaradorligini shakllantirish	392
Shodmonova Madina Otabek qizi	
Chiziqli operatorlarning spektral xossalari	398
Sultonboyeva Zuhra Bobomurod qizi	
Qisqa masofaga yuguruvchilar ish qobiliyatini oshirish usullari	402
Utayev Z. M.	
Neyropedagogik yondashuv asosida 9–11 yoshli o'quvchilarda ingliz tilida matnni o'qib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda ijro funksiyalarining o'rni	408
Xolboyeva Nodiraxon Abdumalik qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muammosining dolzarbligi	413
Yo'ldosheva Dilnura Nizomjon qizi	
Bo'lg'usi tarbiyachilarda grafik organayzerlar vositasida ekologik tarbiyani shakllantirish usullari	416
O. Xo'janiyozova, Yuldashova Sanamjon Bobomurod qizi	
Взаимодействие воспитателей и родителей в процессе формирования нравственных представлений дошкольников	419
Жураева Наргиза Таировна, Абдуллаева Халимахон Дилёрна	
Развитие государственно-частного партнёрства в сфере дошкольного образования Республики Узбекистан	423
Курбанова Нуржамал Бахбергеновна	
Talaba qizlarning jismoniy va funksional tayyorgarligini shakllantirishning ilmiy metodologik asoslari	426
M. M. Ma'rufov, Sh. R. Ma'rufova	
Развитие языковых навыков у дошкольников через игровые методы обучения английскому языку	430
Садикова Шоиста Акбаровна	

“Узбекский текст в русской литературе XX–XXI веков...”	433
Сулаймонова Дурдонахон Равшан кизи, Иванова Ирина Николаевна	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения.....	437
Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.	
Патриотическое воспитание будущих педагогов: совершенствование методики формирования любви к родине в условиях профессиональной подготовки	440
Шарипова Холида Дехкановна	

INKLYUZIV TA'LIM TEKNOLOGIYALARI

Fayzullayeva Shoirahmatovna

Toshkent shahar Chilonzor tumani 322-KTIMTT defektologi

Annotatsiya: Maqolada alohida ta'lim olish ehtiyojlari bo'lgan bolalarni o'qitish texnologiyalari, inklyuziv ta'lim amaliyotida samarali qo'llanilishi mumkin bo'lgan texnologiyalar, shuningdek tashkiliy va pedagogik texnologiyalar yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: texnologiya, individual yondashuv, tamoyil, tashkiliy texnologiya, pedagogik texnologiya, korrektsiyalash texnologiyalari, individuallashtirish, korrektsiya.

Abstract: The article examines teaching technologies for children with special educational needs, as well as technologies that can be effectively applied in inclusive education practice. Particular attention is given to organizational and pedagogical technologies aimed at ensuring an individual approach and providing corrective support for learners.

Key words: technology, individual approach, principle, organizational technology, pedagogical technology, corrective technologies, individualization, correction.

Аннотация: В статье рассматриваются технологии обучения детей с особыми образовательными потребностями, а также технологии, которые могут эффективно применяться в практике инклюзивного образования. Освещаются организационные и педагогические технологии, направленные на обеспечение индивидуального подхода и коррекционной поддержки обучающихся.

Ключевые слова: технология, индивидуальный подход, принцип, организационная технология, педагогическая технология, коррекционные технологии, индивидуализация, коррекция.

KIRISH

Inklyuziv ta'lim texnologiyasini inklyuziv ta'lim tizimining tarkibiy qismi sifatida alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarning o'z tengdoshlari bilan bir guruhda ta'lim olishining didaktik jarayonlari, vositalari va tashkiliy shakllarining o'zaro bog'liqligi sifatida talqin etish mumkin. Inklyuziv ta'lim texnologiyasi ta'lim tizimining bir qismi bo'lib, u "har xil bolalar"ni bir guruhda "qanday qilib samarali o'qitish mumkin" degan savolga javob topishga xizmat qiladi. Inklyuziv ta'lim texnologiyasining g'oyaviy asosini inklyuziv ta'lim tamoyillari tashkil etadi, unga muvofiq har bir inson o'ylash va his qilish qobiliyatiga ega bo'lib, barcha ta'lim oluvchilar uchun yutuq ularning nimanidir qila olishida namoyon bo'ladi. Shuningdek, alohida ehtiyojlari bo'lgan bolalar ta'limiga doir Salamanka deklaratsiyasida har bir bola o'ziga xos xususiyatlari, qiziqishlari, imkoniyatlari va ta'lim ehtiyojlariga ega ekanligi, umumta'lim tashkilotlari esa birinchi navbatda mazkur ehtiyojlarni qondirish maqsadida pedagogik metodlar asosida bolalar uchun tegishli shart-sharoitlarni yaratib berishlari lozimligi qayd etilgan.

Inklyuziv ta'limning asosiy g'oyalari yorituvchi ushbu holatlarga ko'ra barcha bolalar ta'lim olishga turlicha ehtiyojlari mavjud bo'lgan individumlardir, ya'ni ular boshqa insonlar muhitida alohida shaxs sifatida namoyon bo'ladi, shu sababli ularga ta'lim berishda shunday yondashuv talab etiladiki, mazkur yondashuv ta'limdagi turli ehtiyojlarni qondirishi hamda moslashuvchan bo'lishi zarur.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik texnologiyalar orasidan inklyuziv ta'lim amaliyotida samarali qo'llanilishi mumkin bo'lgan texnologiyalarni ajratib ko'rsatish mumkin. Mazkur texnologiyalarni ta'lim olishga turlicha ehtiyojlari bo'lgan bolalarning o'z tengdoshlari bilan birgalikdagi ta'limni tashkil etishdagi vazifalar va rollarga muvofiq tasniflash mumkin, jumladan birgalikdagi ta'lim-tarbiya jarayonida turli kompetensiyalarni o'zlashtirishga qaratilgan differensial ta'lim texnologiyalari va ta'lim jarayonini individuallashtirish texnologiyalari, ta'lim jarayonida bolalarda

yuzaga keladigan ta'lim va xulq-atvor qiyinchiliklarini korrektsiyalovchi texnologiyalar, ijtimoiy (hayotiy) kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan texnologiyalar hamda inklyuziv yondashuv asosida erishilgan yutuqlarni baholash texnologiyalari.

Ta'limni darajali differensiallash texnologiyasi bolalar tomonidan dastur mazmunini o'zlashtirish darajasi bilan bog'liq bo'lib, mazkur texnologiyada bilish faoliyatini boshqarish kichik guruhlar kesimida amalga oshiriladi va har bir tarbiyalanuvchining individual imkoniyatlari hamda qobiliyatlari darajasida ta'limni tashkil etishga qaratiladi, natijada pedagogda alohida ta'lim olishga ehtiyoji bo'lgan bolalar bilan yanada samarali ishlash imkoniyatlari yuzaga keladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda inklyuziv ta'lim texnologiyalarining mazmuni, amaliy ahamiyati va samaradorligini aniqlash maqsadida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy-pedagogik adabiyotlar va normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish metodi asosida inklyuziv ta'limga oid zamonaviy konsepsiyalar o'rganildi. Kuzatish va tahlil metodlari yordamida inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar bilan olib borilayotgan pedagogik jarayonlar baholandi. Taqqoslash metodi orqali turli pedagogik texnologiyalarning inklyuziv ta'limdagi samaradorligi aniqlanib, ularning afzallik va cheklovlari belgilandi. Shuningdek, umumlashtirish va tizimlashtirish metodlari yordamida tadqiqot natijalari asosida xulosalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Inklyuziv ta'limda o'qitish texnologiyalari deganda, istisnosiz barcha bolalar uchun sifatli va qulay ta'lim olish sharoitlarini yaratishga xizmat qiluvchi texnologiyalar tushuniladi. Inklyuziv texnologiyalarning tashkiliy va pedagogik guruhlar mavjud bo'lib, tashkiliy texnologiyalar inklyuziv jarayonni tashkil etish bosqichlari bilan bog'liq holda loyihalash va dasturlash texnologiyalarini, pedagoglar va mutaxassislar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikdagi faoliyat texnologiyalarini hamda moslashtirilgan va qulay muhitni tashkil etish texnologiyalarini qamrab oladi. Inklyuziv ta'limning muhim g'oyasi ta'lim jarayoni ishtirokchilarining ta'lim olishga bo'lgan ehtiyojlari va imkoniyatlarini e'tiborga olgan holda ta'limiy shart-sharoitlarni doimiy monitoring qilishdan iborat bo'lib, ta'lim jarayonida bolalar duch kelayotgan to'siqlar aniqlanganda uning ishtirokchilari samarali ta'lim shart-sharoitlarini ta'minlovchi o'zgarishlarni loyihalashga kirishadilar.

Loyihalash va dasturlash inklyuziv ta'lim tamoyillarini amalga oshirishning zaruriy texnologiyalari hisoblanadi, ya'ni ta'lim jarayoni ishtirokchilari, jumladan maktabgacha ta'lim tashkiloti ma'muriyati, pedagoglar, mutaxassislar, bolalar va ota-onalar nafaqat dasturlar, metodikalar, texnologiyalar, didaktik hamda moddiy-texnik ta'minotning foydalanuvchilari, balki ta'lim jarayonini va uni amalga oshirish shart-sharoitlarining faol loyihalovchilariga ham aylanadilar.

Funksional differentsiatsiya texnologiyasi guruhda ma'lum vazifalarni taqsimlagan holda faoliyatni tashkil etishga qaratilib, har bir bola o'ziga berilgan topshiriqni bajarish orqali umumiy natijaga o'z hissasini qo'shishini nazarda tutadi, bunda ta'limni o'zlashtirishda muammolari bo'lgan bolalarga yordamchi materiallardan foydalanish imkoniyati yaratiladi, masalan, gap tuzish vazifasi berilganda bola oldindan tayyorlangan so'z kartochkalaridan foydalanib ularni kerakli tartibda joylashtirishi mumkin.

Guruhda faoliyatni tashkil etish bolaning imkoniyatlarini e'tiborga olgan holda uni mazkur faoliyatga to'liq jalb etishga xizmat qiladi va bunday faoliyat samaradorligi "kim tezroq va yaxshiroq" tamoyiliga emas, balki o'zaro kelishuv, o'zaro yordam, qo'llab-quvvatlash, birgalikda qabul qilingan qarorlar hamda vaziyatdan chiqish yo'llarini ishlab chiqishdagi birdamlikka asoslanadi.

Ta'lim jarayonini individuallashtirish texnologiyalarida pedagog umumiy qoidalar va usullarga amal qilgan holda alohida ta'lim olish ehtiyoji bo'lgan bolaning bilish faoliyati, xulq-atvori va kommunikativ jihatdan o'ziga xosliklarini e'tiborga olishi lozim, chunki ko'p hollarda bunday tarbiyalanuvchi topshiriqlarni o'z imkoniyatiga mos jadallikda bajaradi, biroq mashg'ulot doirasidagi mavzu mazmunini o'zlashtirish sur'ati tengdoshlariga nisbatan past bo'lishi mumkin. Individual sur'atda amalga oshiriladigan mustaqil ish ta'limni individuallashtirish uchun keng imkoniyat yaratadi, bunda individuallashtirish topshiriqlarning turlicha berilishida emas, balki ularning tarbiyalanuvchilarning individual xususiyatlariga mos ravishda o'zgarishida namoyon bo'ladi.

Ta'limni individuallashtirish ta'lim jarayonida bolaning subyektiv pozitsiyasini imkon qadar ro'yobga chiqarish uchun ta'limiy shart-sharoitlarni tashkil etishni anglatib, bolaning ta'limdan ko'zlagan maqsad va vazifalarni anglashini, o'quv materialini hamda ta'limiy vazifalarni hal etish shakl va metodlarini tanlash imkoniyatini nazarda tutadi, pedagog esa bolaning maqsadni belgilashi, vazifalarni shakllantirishi, ta'limiy vazifalarni hal etish usullarini aniqlashi va shaxsiy ta'limiy faoliyat natijalarini baholashi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Ta'lim jarayonida bolalarda yuzaga keladigan ta'limiy va xulq-atvor qiyinchiliklarini korreksiylash texnologiyalari maxsus pedagogikaning logopedik, surdopedagogik va tiflopedagogik yo'nalishlarini, neyropsixologik texnologiyalarni, eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarda nutqiy eshituv idrokini hamda nutqiy muloqotni rivojlantirishga qaratilgan psixologik-logopedik tizimlarni, shuningdek, xulq-atvorni tahlil etishga asoslangan ABA (Applied Behavior Analysis) texnologiyalarini o'z ichiga oladi. Inklyuziv ta'limning muhim natijalaridan biri alohida ta'lim olish ehtiyoji bo'lgan bolalarda ijtimoiy yoki hayotiy kompetensiyalarni, ya'ni o'zaro hamkorlik, o'zaro ko'mak va produktiv faoliyat malakalarini shakllantirish hisoblanadi va bu jarayon ijtimoiy malakalarga to'g'ridan-to'g'ri o'rgatish, taqlid asosida ijtimoiy malakalarni shakllantirish hamda guruhli va o'yinli faoliyat shakllarini tashkil etish orqali amalga oshiriladi.

Ijtimoiy o'yin texnologiyalari teatrlashtirilgan mashqlar va ta'limiy o'yinlar asosida qurilib, ular bilish jarayonlarini, harakatlar koordinatsiyasini rivojlantirish bilan bir qatorda bolalar o'rtasida hamda pedagog bilan samarali o'zaro hamkorlikni shakllantiradi.

XULOSA

O'yinli pedagogik texnologiyalar pedagogik jarayonni turli pedagogik o'yinlar shaklida tashkil etish metod va usullarining keng majmuasini o'z ichiga olib, alohida ta'lim olish ehtiyoji bo'lgan bolalarni ta'limiy faoliyatga faol jalb etishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi, inklyuziv yondashuv asosida esa nafaqat erishilgan natijalar, balki ularni qo'lga kiritish jarayoni ham integral, differensial va o'z-o'zini baholash shakllari orqali baholanadi. Pedagog baholash jarayonida bolaning imkoniyatlarini, jismoniy va ruhiy holatini hamda hissiy muvozanatini saqlashni ta'minlovchi shakl va usullardan foydalanishi lozim bo'lib, shu orqali ta'limda differensiallashgan va individual yondashuvlar izchil amalga oshiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Qodirova F. Imkoniyati cheklangan bolalarni o'qitish, tarbiyalash va ijtimoiy hayotga tayyorlash. – Toshkent, 2019-y.
2. Mirziyoyeva Sh.Sh. va b. Maktabgacha ta'limda ta'lim jarayonini individuallashtirish: alohida ehtiyojli bolalar inklyuziyasi. Metodik qo'llanma. – T., 2020-y.
3. Hamidova M.U. Maxsus pedagogika. O'quv qo'llanma. – NIF MSH, T., 2020-y.
4. Arslanova M.M. Inklyuziv ta'lim. O'quv qo'llanma. – "GRAND KONDOR PRINT", T., 2024-y.
5. Ismoilova D.R. Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ehtiyojli bolalar bilan ishlash metodikasi. O'quv qo'llanma. – Toshkent, 2021-y.
6. Rahimov B.S. Maxsus ehtiyojli bolalar ta'limida pedagogik texnologiyalar. Monografiya. – Samarqand, 2022-y.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.